

Lestijärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelman paikalliset tarkennukset ja lisäykset:

1.2. Paikallinen suunnittelu

Lestijärven varhaiskasvatuksessa otetaan 1.8.2026 käyttöön varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022 muutosmääräyksineen paikallisilla tarkennuksilla.

1.4

paikallinen tarkennus

Lestijärven kunnan varhaiskasvatussuunnitelma perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin ja niitä tarkentaviin paikallisiin tarkennuksiin. Lestijärven varhaiskasvatussuunnitelma on kuntatasoinen ja se velvoittaa henkilöstöä toimimaan suunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksessa. Lestijärven kunnan varhaiskasvatus järjestetään suomen kielellä.

Lestijärven kunnan varhaiskasvatusta ohjaa ja velvoittaa valtakunnallisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi kunnan kuntastrategia, kunnan hyvinvointisuunnitelma, varhaiskasvatuksen toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, turvallisuussuunnitelmat, kulttuurikasvatussuunnitelma, liikunnan vuosikello sekä esiopetus suunnitelma. Suunnitelmissa esiintyviä tavoitteita ja toimenpiteitä arvioidaan säännöllisesti työyhteisön palaverissa.

Lasten ja huoltajien osallisuus varhaiskasvatuksen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on otettu huomioon kyselyjen, päivittäisten kohtaamisten sekä toiminnallisten tapahtumien avulla. Lasten mielipiteitä ja toiveita selvitetään keskustelun, havainnoinnin sekä äänestysten avulla. Lasten havainnointi ja huoltajien kertomat asiat korostuvat etenkin pienempien lasten kohdalla. Huoltajat voivat tuoda ajatuksensa ja toiveensa esille myös säännöllisesti toteutettavien sähköisten kyselyjen avulla.

Jokaiselle lapselle laaditaan yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä huoltajien kanssa. Yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan sähköiseen asiakastietojärjestelmään Daisyyn ja huoltajilla on mahdollisuus kirjata omia ajatuksiaan Daisyyn jo ennen yhdessä käytävää keskustelua.

Lestijärven varhaiskasvatuksessa tarjotaan lasten huoltajille mahdollisuus osallistua vapaaehtoiseen Lapset puheeksi keskusteluun ensimmäisen vasu keskustelun yhteydessä tai tarpeen mukaan. Keskustelun tarkoituksena on tukea lapsen hyvää, toimivaa arkea ja ehkäistä ongelmia. Lapset puheeksi työ perustuu ymmärrykseen lapsen pärjävyydestä, joka muodostuu arjessa olevista lapsen suojaavista tekijöistä. Lapset puheeksi – työmenetelmä on käytössä Keski-Pohjanmaan alueella yleisesti ja ennaltaehkäisevänä työkaluna.

Kaikki kunnan varhaiskasvatus toteutetaan yhdessä varhaiskasvatuseräyksissä ja inklusiivisuuden periaatteen mukaisesti jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen omassa ryhmässään. Myös esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus ja vuorohoito järjestetään

päiväkodin ja koulun tiloissa. Saman fyysisen ympäristön vuoksi yhteistyö eri ryhmien ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä koulun välillä on tiivistä ja luontevaa.

<https://lestijarvi.fi/wp-content/uploads/2025/09/Lestijarven-varhaiskasvatuksen-toiminnallinen-tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnitelma-2025-2028.pdf>

https://lestijarvi.fi/wp-content/uploads/2023/04/Kulttuurikasvatussuunnitelman_vuosikello_varhaiskasvatukseen_Kops.pdf

<https://lestijarvi.fi/wp-content/uploads/2023/07/Lestijarven-varhaiskasvatuksen-liikuntavuosikello.pdf>

2.8

paikallinen tarkennus

Lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksessa ja siirtyminen varhaiskasvatuksessa toiseen ryhmään tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen pystytään toteuttamaan hyvin joustavasti. Lapsi pääsee tutustumaan tulevaan ryhmäänsä päiväkotipäivien aikana hyvissä ajoin, ja lapsen tiedot siirtyvät sähköisen Daisyjärjestelmän sekä Wilman kautta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen välillä. Lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät oleelliset tiedot siirretään ryhmien kasvattajien välisessä siirtopalaverissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja muut lapsen kanssa toimivat asiantuntijat osallistuvat tiedonsiirtoon tarvittaessa.

Myönteinen oppimisympäristö on tärkeä lapsen oppimisen kannalta. Kasvattajien tehtävä on tukea ja kannustaa lasta ja varmistaa, että jokainen lapsi tulee nähdyksi ja kuulluksi. Lapsista ja heidän perheestään puhutaan kunnioittavasti ja heitä kohdellaan tasavertaisesti. Pienessä varhaiskasvatusyksikössä lapsi- ja perhetuntemus on hyvä ja tästä syystä henkilöstö kokee, että lasten tarpeiden tunnistaminen ja niihin vastaaminen on sujuvaa.

Toiminta suunnitellaan lasten yksilölliset tarpeet huomioiden ja toteutetaan pienryhmissä. Pienryhmätoiminta tukee myös lasten sosioemotionaalisten taitojen kehittymistä ja vähentää sekä aikuisten että lasten aistikuormaa verrattuna isompaan ryhmään. Lisäksi kasvattajien on helpompaa havaita ja puuttua lasten välisiin ristiriitatilanteisiin ja olla lapsen apuna säätelemässä tunteita haastavissa tilanteissa.

Varhaiskasvatuspaikkaa haetaan sähköisesti kunnan nettisivuilta löytyvän Daisy-järjestelmän kautta ja huoltajat saavat ilmoituksen sähköpostitse, kun varhaiskasvatuspaikka on myönnetty. Tämän jälkeen tulevan ryhmän kasvattajat soittavat perheelle ja sopivat tutustumisesta ja aloituksesta. Lapsiryhmä määräytyy yleensä lapsen iän mukaan, mutta myös lapsen yksilölliset tarpeet otetaan huomioon, kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksen tai kun lapsiryhmiä muodostetaan uudelle kaudelle.

3.4

paikallinen tarkennus

Varhaiskasvatuksessa käytettäviä oppimisympäristöjä ovat päiväkodin sekä koulun tiloja sekä lähimaastoa. Lapsiryhmät hyödyntävät myös muita kunnan tiloja, kuten kirjastoa, liikuntasalia, leikkikenttää, urheilukenttää ja rantaa säännöllisesti. Oppimisympäristöjen arviointia tehdään tiimipalaverissa ja tiloja muutetaan lasten tarpeita ja toimintaa vastaaviksi varhaiskasvatuksen arjessa.

Lestijärven varhaiskasvatuksessa käytetään lähiluontoa monipuolisesti oppimisympäristönä, jossa liikutaan, leikitään, tutkitaan ja opetellaan asioita. varhaiskasvatuksen henkilöstön näkemys on, että erityisesti luonnossa lapsi saa olla aktiivinen toimija ja harjoitella motorisia taitoja luontevasti retkeilyn ja muun ulkona liikkumisen lomassa. Etenkin metsä oppimisympäristönä tukee myös sekä lasten että aikuisten hyvinvointia, sillä aistikuorma on huomattavasti sisätiloja pienempi. Leikin merkitys lapsen oppimiselle ja hyvinvoinnille tiedostetaan, mutta leikkiä arvostetaan myös sen tuottaman ilon vuoksi.

Huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä tavoitteena on lapsen kasvun ja kehityksen sekä perheen hyvinvoinnin tukeminen. Huoltajia tuetaan kasvatustyössä yhteisten keskustelujen ja kohtaamisten avulla. Huoltajille annetaan tietoa tukipalveluista ja tarvittaessa heidät ohjataan tuen piiriin (perheneuvola, varhaisen tuen palvelut, lastensuojelu). Huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä on päivittäisten kohtaamisten lisäksi lasten yksilölliset palaverit, puhelut, Daisy- viestit, vanhempainillat, tapahtumat ja anonyymit kyselyt.

Monialaista yhteistyötä tehdään lasten kanssa toimivien asiantuntijoiden, viranomaisten, kunnan muiden palvelujen ja Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen Soiten henkilöstön kanssa. Osa lasten kanssa toimivista monialaisista asiantuntijoista toteuttaa käynnit varhaiskasvatussyksikössä lasten varhaiskasvatuspäivien aikana. Tämä mahdollistaa joustavan ja sujuvan yhteistyön sekä hyvän tiedonkulun asiantuntijoiden ja varhaiskasvatuksen henkilöstön välillä. Neuvolan kanssa voidaan tehdä yhteistyötä havainnoimalla lasten kasvua ja kehitystä ja kirjaamalla nämä havainnot lomakkeeseen, jonka huoltajat vievät mukanaan neuvolaan. Monialaisen yhteistyön tavoitteena on lapsen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin tukeminen.

Lestijärven kunta tarjoaa varhaiskasvatusta tarvittaessa ostopalveluna myös muiden kuntien perheiden tarpeiden sekä varhaiskasvatussyksikön täyttöasteen mukaan. Yhteistyötä muiden Lestijokilaakson kuntien kanssa tehdään myös eri verkostoissa, joissa kehitetään ja arvioidaan varhaiskasvatusta. Oppilaitosyhteistyötä tehdään toimimalla opiskelijoiden työharjoittelupaikkana.

Kiusaamisen, väkivallan, häirinnän ja syrjinnän ehkäisyä tehdään harjoittelemalla tunnesäätelyä ja vuorovaikutustaitoja lasten kanssa. Harjoittelun tukena käytetään erilaista tunnekasvatusmateriaalia, kuten kirjallisuutta ja tunnekuvia. Kasvattajan rooli lasten tunnesäätelyn tukemisessa sekä esimerkkinä olemisessa tiedostetaan ja jokainen vastaa omalta osaltaan siitä, että oma vuorovaikutustapa on ammatillinen. Lasten kanssa on keskusteltu kiusaamisesta sekä selvitetty heidän ajatuksiaan siitä, mitä kiusaaminen on ja miten sitä ehkäistään. Lasten väliset ristiriitatilanteet selvitetään keskustelemalla ja kiusaamiseen puututaan välittömästi.

4.7

paikallinen tarkennus

Pedagogisen toiminnan suunnittelua ja toteuttamisen käytäntöjä ohjaavat lasten yksilölliset tarpeet, mielenkiinnonkohteet ja ideat. Varhaiskasvatuksen opettajat suunnittelevat toiminnan yhdessä muun tiimin kanssa niin, että siihen jää tilaa tarttua lasten ideoihin ja toiveisiin. Toimintaa suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään tiimipalavereissa sekä koko työyhteisön palavereissa. Huoltajien kanssa suunnittelua ja arviointia tehdään lasten vasukeskusteluissa sekä päivittäisissä kohtaamisissa. Lisäksi toiminnallisissa vanhempainilloissa ja muissa yhteisissä tapahtumissa huoltajilla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa pedagogisen toiminnan suunnitteluun yhdessä lapsen kanssa.

Varhaiskasvatuksen pedagogisen dokumentoinnin käytänteet vaihtelevat ryhmittäin ja vuosittain. Periaatteena on, että jokaisesta ryhmästä lähetetään huoltajille viikko- tai kuukausikirje, jossa avataan ryhmän pedagogiikkaa ja toimintaa. Lasten tekemät työt ovat esillä ryhmissä sekä päiväkodin yhteisissä tiloissa. Pedagogisesta toiminnasta otetaan valokuvia ja videoita, niitä julkaistaan mm. sometileillä (ilman tunnustetietoja).

Ryhmissä on käytössä havainnointivihkoja, joihin ryhmän kasvattajat kirjaavat havaintoja lasten leikeistä ja toiminnasta sekä lasten ajatuksia ja ehdotuksia. Havaintoja käydään läpi tiimipalavereissa ja pedagogisia toimintatapoja arvioidaan näiden havaintojen kautta. Palavereista tehdään muistiot helpottamaan tiedonkulkua. Muistiot toimivat myös arvioinnin tukena. Kirjattujen havaintojen avulla saadaan tietoa lasten mielenkiinnonkohteista ja toiveista ja toimintaa pyritään suunnittelemaan näiden pohjalta lasten muut tarpeet huomioon ottaen.

Käytäntöjä, jotka tukevat lasten leikkiä inklusiivisten periaatteiden mukaisesti ovat esim. leikinvalintataulu, leikkeihin tehdyt kuvat ja aikuisen tuki leikeissä. Leikinvalintatauluja voidaan käyttää pienryhmien jakamisessa sekä aikuisen johdolla, että lapset itsenäisesti. Näin leikkejä harjoitellaan eri kavereiden kanssa ja leikit monipuolistuvat. Kuvatut leikeissä auttavat rikastamaan leikkejä ja helpottavat lasten välistä vuorovaikutusta. Aikuisen tehtävänä leikeissä on auttaa leikki alkuun, varmistaa että jokainen on mukana siinä, rikastaa sitä, sanoittaa leikin kulkua, havainnoida leikkiä ja olla lasten tukena heidän välisessään vuorovaikutuksessa. Aikuiselta vaaditaan kykyä huomata myös, milloin leikki sujuu ja aikuisen osallistuminen. Oppimisympäristönä käytetään koko varhaiskasvatussyksikön, että sen lähiympäristön tiloja monipuolisesti. Ryhmien välinen yhteistyö mahdollistaa eri-ikäisten lasten keskinäisen vuorovaikutuksen ja monipuolistaa leikkejä.

Lestijärvellä varhaiskasvatus toteutetaan suomen kielellä. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien varhaiskasvatuksessa otetaan huomioon lapsen äidinkieli ja kulttuuritausta tutustumalla kieleen ja esimerkiksi kulttuuriin kuuluviin juhlapyhiin koko lapsiryhmän kanssa. Lapsen suomen kielen oppimista tuetaan varhaiskasvatuksen arkeen kuuluvien, sekä lapsen yksilölliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen pedagogisten toimintatapojen avulla. Näitä ovat esimerkiksi kuvatuki, sanoittaminen, lorut, laulut, kirjallisuus ja tuettu leikki. Erityisopettaja on mukana suunnittelemassa, toteuttamassa ja arvioimassa lapsen kielenkehityksen tukena olevia pedagogisia toimintatapoja. Tulkki on mukana lapsen huoltajien kanssa pidettävissä palavereissa, mikäli huoltajan äidinkieli on jokin muu kuin suomi.

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman oppimisen alueet otetaan huomioon, kun suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen toimintaa ja pedagogisia toimintatapoja. Oppimisen alueiden sisällöt ovat mukana päivittäisessä

toiminnassa ja osa varhaiskasvatuksen kokopäiväpedagogiikkaa, joka korostuu etenkin vuorohoidossa.

5.7

paikallinen tarkennus

Lestijärven varhaiskasvatuksessa erityisopettaja on viikoittain varhaiskasvatuksen arjessa, myös joustavasti tarpeiden mukaisesti. Lapsen tuen tarpeen kartoittaminen on sujuvaa, sillä varhaiskasvatuksen erityisopettaja on tiiviisti mukana ryhmien arjessa ja tuntee lapset. Tukitoimet aloitetaan heti kun niille huomataan tarve.

Lestijärven varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstöressurssissa on huomioitu lapsen tuen toteuttaminen. Lakisääteisen lapsimäärään suhteutetun henkilöstöressurssin lisäksi meillä työskentelee varhaiskasvatuksen lastenhoitaja tai ryhmäavustaja rakenteellisena tukitoimena tarvittaessa.

Lapsiryhmien muodostaminen tapahtuu lasten iän perusteella, sillä kunnassa on vain yksi kolmen ryhmän varhaiskasvatusyksikkö. Ryhmien työntekijöiden sijoittuminen arvioidaan joka toimintakausi lasten tukitoimien ja henkilöstön osaamisen näkökulmasta. Erityisopettaja on säännöllisesti mukana ryhmien toiminnassa sekä antaa konsultaatioapua henkilöstölle tarpeen mukaan. Jokaisessa lapsiryhmässä toimitaan pienryhmissä, jotka mahdollistavat yksilöllisemmän tuen toteuttamisen.

Hoidolliset tukitoimet arvioidaan aina lapsikohtaisesti. Lääkehoidon toteuttamisessa noudatetaan hyvinvointialueen ja varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelmaa sekä lapsikohtaista lääkehoitosuunnitelmaa.

Lapsen yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat kirjataan sähköiseen asiakastietojärjestelmään, joka ohjaa pedagogista dokumentointia. Huoltajilla on mahdollisuus lukea lapsesta tehdyt kirjaukset ja kirjata omia näkemyksiä lapsen yksilölliseen suunnitelmaan sähköisessä asiakastietojärjestelmässä jo ennen lapsen varhaiskasvatuskeskustelua. Lapsen mielipide ja toiveet selvitetään keskustelun, haastattelun, havainnoinnin tai muiden keinojen kautta. Lapsen yksilöllisen suunnitelman laatimiseen ja arviointiin osallistuu lapsen ryhmän opettaja ja mahdollisuuksien mukaan lastenhoitaja, lapsen huoltajat ja muut tarvittavat lapsen kanssa työskentelevät monialaiset toimijat. Lapsen tukitoimia arvioidaan vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin.

Lapsen siirtymät ryhmästä toiseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen tapahtuu hyvin joustavasti pienessä varhaiskasvatusyksikössä. Ennen siirtymiä ryhmien opettajat käyvät siirtopalaverit lapsen arkeen ja tukitoimiin liittyen. Siirtopalaverissa käydään läpi oleelliset lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät tiedot. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on käytössä sama sähköinen asiakastietojärjestelmä, joten lapsen tiedot siirtyvät sujuvasti. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on tarvittaessa mukana. Lapsi pääsee tutustumaan tulevaan ryhmään hyvissä ajoin ennen siirtymää.

Varhaiskasvatuksessa erityisopettaja tekee huoltajien kuulemisen ennen tehostetun tai erityisen tuen tai tukipalvelujen hallintopäätöksen laatimista. Huoltajien kuulemisen jälkeen varhaiskasvatuksen sivistys- ja hyvinvointijohtaja tekee hallintopäätöksen. Hallintopäätöksen tekemisen jälkeen varhaiskasvatuksen erityisopettaja kirjaa hallintopäätöksen mukaiset

tukitoimet lapsen sähköiseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Hallintopäätös liitetään liitteeksi lapsen yksilölliseen suunnitelmaan, josta se on myös huoltajien nähtävillä.

Kaikki lapsen tukitoimet toteutetaan lapsen omassa ryhmässä ja lisäksi lapsi osallistuu varhaiskasvatuksessa erityisopettajan pitämään yksilö- tai pienryhmäopetukseen lapsen tarpeiden mukaisesti. Lestijärvellä lapsella ei tarvitse olla tehostetun tai erityisen tuen päätöstä saadakseen erityisopettajan opetusta.

Lestijärven esiopetuksessa voi siirtyä varhennettuun oppivelvollisuuteen erityisopettaja kuulee lapsen huoltajia ja tämän jälkeen tekee esityksen asiantuntijalausunnon perusteella varhennetusta oppivelvollisuudesta. Päätöksen lapsen varhennetusta oppivelvollisuudesta Lestijärven kunnassa tekee sivistys- ja hyvinvointijohtaja-rehtori.

Lapsen tarvitsemien tulkitsemispalveluiden tai apuvälineiden tarpeesta keskustellaan yhdessä lapsen kanssa työskentelevien monialaisten toimijoiden kanssa. Varhaiskasvatuksessa moniammatillinen työryhmä tekee ehdotuksen lapsen tarvitsemista tulkitsemispalveluista tai apuvälineistä ja sivistys- ja hyvinvointijohtaja tekee päätöksen näistä.

7.2

paikallinen tarkennus

Varhaiskasvatustarpeen ja varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden määrittämisen tavoitteiden toteuttamista ja toteutumista arvioidaan henkilöstösuunnitelmaa tehtäessä sekä tulevan toimintavuoden ryhmiä muodostaessa. Päivittäistä arviointia tehdään arjessa arvioitaessa henkilöstön sijoittumista, työvuorojen toimivuutta sekä muita varhaiskasvatustarpeiden rakenteellisia tekijöitä. Valtakunnallisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelmien perusteiden arviointia, kehittämistä ja seuranta tehdään myös koko työyhteisön palaverissa, pedagogisissa palaverissa, tiimipalaverissa sekä lasten yksiköllisiä suunnitelmia laadittaessa ja arvioitaessa.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) Valssi-arviointityökalu on otettu käyttöön arvioinnin tueksi. Arviointityökaluja käytetään pedagogisen keskustelun tukena sekä pedagogisen toiminnan arvioinnissa. Arviointia toteutetaan yksilöinä, tiimeittäin ja koko työyhteisön voimin. Arvioinnin tuloksia käsitellään työyhteisössä ja lisäksi keskeisistä asioista viestitään huoltajille sähköisen asiakastietojärjestelmän kautta.

Lasten mielipiteitä selvitetään ja otetaan huomioon varhaiskasvatustarpeen arjessa. Lasten havainnoinnin, haastattelujen ja äänestysten (esimerkiksi peukkuäänestys) kautta saadaan selville lasten kokemuksia varhaiskasvatustarpeiden toiminnasta. Etenkin pienten lasten kohdalla huoltajilla on tärkeä rooli, kun selvitetään lasten kokemuksia ja ajatuksia. Arvioinnin kautta saatujen mielipiteiden ja toiveiden pohjalta suunnitellaan pedagogista toimintaa sekä saadaan tietoa lapsen mielenkiinnonkohteista.

Huoltajat ovat mukana arvioinnissa asiakastytytyväisyyskyselyn, päivittäisten kohtaamisten, toiminnallisten tapahtumien ja lapsen vasukeskusteluiden kautta. Lisäksi toimintakauden aikana on huoltajille sähköisiä kyselyjä erilaisiin teemoihin liittyen. Vasukeskusteluissa esille tulleet asiat käydään tiimeissä läpi ja eri kyselyjen tulokset käydään läpi koko työyhteisön kesken.

Arvioinnin kautta saatuja tuloksia ja palautetta hyödynnetään, kun pohditaan pedagogisia toimintatapoja, kuten lapsiryhmien ja pienryhmien muodostamista ja koko yksikön tai ryhmän toimintaa. Lisäksi arvioinnin ja palautteen kautta saatuja tuloksia hyödynnetään, kun tarkastellaan henkilöstön sijoittumista tai mahdollisia koulutustarpeita.

Lapsen tuen toteutumisen seuraamisesta, arvioinnista ja kehittämisestä vastaa erityisopettaja yhdessä lapsen ryhmän kasvattajien, lapsen huoltajien sekä muiden lapsen kanssa toimivien monialaisten asiantuntijoiden kanssa. Erityisopettaja ja ryhmän kasvattajat pitävät säännöllisesti yhteyttä lapsen kanssa toimivien henkilöiden kanssa ja arvioivat pedagogisten toimintatapojen toimivuutta.

Lapsen yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelman laadintaan ja arviointiin osallistuvat ryhmän työntekijän lisäksi lapsen huoltajat sekä tarvittaessa erityisopettaja ja muut lapsen kanssa toimivat monialaiset asiantuntijat. Lapsen mielipide ja näkemyksiä selvitetään havainnoinnin, haastattelun ja keskustelujen kautta. Lapsen yksilöllisen suunnitelman laatimisen ja arvioinnin lisäksi pidetään tarvittaessa seurantapalavereja lapsen tuen toteutumiseen ja kasvun ja kehityksen tukemiseen liittyen. Erityisopettaja tai ryhmien opettaja tekevät ikäkausiin kuuluvia arviointeja (lukivat, kehu, kettu, lene ym.) joita käytetään lapsen mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisen apuna ja käytössä olleiden pedagogisten toimintatapojen arvioinnissa.